

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Hvamdi?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkomandi og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meiriskostnað fyri lýsaran.

Ólavsekuframsýningin hjá Fornminnissavninum:

Ein tímaløn fyrri ein litur av petroleum

Orð og mynd:
Dagny Joensen

Framsýningin í Listaskálanum, sum Føroya Fornminnissavn skipar fyrri á Ólavsekku, hevur fingið heitið «Fiskafólk».

Bárður Jákupsson, savnsvørður, sum hevur lagt framsýningina til rættis, sigur við Sosialin, at evnið er fiskafólk — við denti lagt á tey, sum arbeiddu á landi í 20unum og 30unum — í flestu fornum konufólka arbeiði. Framsýningin sýnir grundarlagið hjá familjunum, og hvussu tey livbjargaðu sær.

Tilfarið er fingið til vegar úr bókini hjá Jóan Paula Joensen, sum skrivaði «Fiskafólk», ið Sparikassin læt geva út. Annars er tilfarið fingið frá øðrum bókum og ritgerðum um sama evni.

Føroya Fornminnissavn hevur seinastu 20 árin savnað saman hóp av myndum frá eldri tíð.

Í myndasavninum eru rúgvismikil glasplátusavn frá føroyskum,

men eisini donskum myndatakarum, sum hava ferðast og avmyndað fólkalivið í Føroyum í sama tíðarskeiði, sum framsýningin fevnir um.

Serliga seinasta glasplátusavnið, sum Fornminnissavnið hevur fingið eftir Johan Elias Mikkelsen, avmyndara úr Gásadal, sýnir gerandisdagin í Føroyum í eldri tíð. Hesar eru eisini við á framsýningini.

Tað er Ole Wich, fotografur, sum hevur gjørt fotoplakatirnar til framsýningina. Tilfarið er serstakliga væleydnaðar myndir úr øllum Føroyum.

Tað er eins og at siggja inn í heilt aðra öld, tá tú sum áskoðari sært framsýningina, sum í stuttum teksti og upplýsingum um ársinntøku, matveruprisum og ymsum øðrum upplýsandi teksti, sigur frá tíðini í 20unum og 30unum.

Tað er greitt, at partur av fólkunum hevði

ringar tíðir. Tá vóru eingir pengar millum fólk, og tey noyddust at spara og ansa eftir tí litla sum var, sigur Bárður Jákupsson.

— Á stóðum, har ringast stóð til fyrst í 30unum, høvdu fólk mangulsjúkur. Á einstøkum stórum bygðum upplýsir amtslæknin um hetta mundið, at fólk høvdu skyrbjóg, tí maturin var so einstáttur. Fólk livdu av te og saltgrind, upplýsir amtslæknin.

Inntøkan

Fyri at sýna gongdina í inntøkuni hjá fólk, er eisini á framsýningini yvirlit yvir, hvussu nógv miðal ársinntøkan var. Frá aldarmótinum og upp til seinna heimsbardaga, var 1919 tað árið, sum gav mest í lönarposan. Tá var inntøkan 1810 krónur fyrri árið. 17 ár seinri vóru tíðirnar av teimum mest vánaligu, tá er ársinntøkan fallin til 475 krónur árliga í 1936!

Viðvíkjandi tí tú kundi fáa fyrri peningin — um nakar var tøkur — sæst eisini á yvirliti.

T.d. skuldi tað arbeiðast ein tíma fyrri at fáa ein litur av petroleum, sum kostaði 35 oyru!

Ein pakki av margarin kostaði 1,30 krónur, eitt kg. av eplum 45 oyru og eitt kg. av sápu 76 oyru. — sostatt skuldi tú arbeiða tveir tímar fyrri at fáa sápu til húsarhaldið.

Mesta av arbeiðnum á landi var konufólkarbeði, og töluni eru sostatt upplýsing um tað arbeiði sum kvinnurnar gjørdur uttanfyri heimidi.

Tímalønin eins og ársinntøkan var ógvuliga ymisk. Dømi um hetta er árið 1926. Tá var lønin fyrst á árinum 60 oyru um tíman, men um heystið sama ár, er tímalønin fallin til 35 oyru!!

Vit liva í eini tíð, har myndir vanligja sýna okkum veruleikan.

Henda framsýning er framúrskarandi, at geva áskoðaranum eina mynd av, hvussu fólk hava livbjargað sær í einum ávisum tíðarskeiði. Hon átti eisini at verið tikið við í undirvisningini í Fólkskúlanum, tí hon er so einföld og kortini gevur ein hóp av upplýsingum um eitt tíðarskeið, sum fyrri skúlabørnum og ungdomi er vörðin søga.

Framsýningardagar eru: Í listaskálanum Ólavsekudag frá kl. 14—21. 30. juli frá kl. 14 til 18.

Færernes Kommando:

Leiting er ein partur av tænaastuni

Átta tímar eftir at Vaktar- og Bjargingartænaastan hevði sett í verk leiting eftir einum skopunarbáti, var henda blást av og báturin funning.

— Á Marinustøðini verður sagt, at henda royndin á besta hátt visur, hvat kann gerast, tá bátur verður meldaður saknaður, og í hvønn mun tað hevur virði, at fleiri lond, flogfór og bátar í felag eru við í leitingini.

Tað var friggjakvöldið, at eitt ungt par fór frá Kirkjubø til Skopunar. Tá báturin ikki kom fram til tíðina, var Vaktar- og Bjargingartænaastan gjørd varug við hetta.

Síðan fór øll bjargingartænaastan til verka, sum í innihaldi var eitt bretskt flogfór, Fylla og Malle-mukken frá Færernes Kommando og Tjaldrið og Ólavur Halgi frá føroysku vaktartænaastuni.

Leitað var har báturin hugsandi kundi vera, og átta tímar seinni var leitingin av, og báturin funning.

Tað visti seg, at báturin

hevði fingið motorstopp. Hann var sleipaður til Skopunar.

Sambært avtalum sínámillum, so skulu bjargingartænaasturnar í ymsu londunum hjálpa hvørjum øðrum, har ástendur.

Hóast slik leiting er ógvuliga kostnaðarmikil, so verða fólk ikki kravd eftir pengum, tá slik leiting verður framd.

— Hetta er ein partur av arbeiði okkara, ið skal metast sum ein tænaast fyri borgaran, sigur vaktahavandi á Færernes Kommando.

Tá eitt óar er farið, verður tað fíggarliga javnað út millum ymsu londini.

— Tað er tó sjáldan, at slik tænaast verður útroknað í reidum peningi, sigur vaktahavandi í Færernes Kommando og skoytir uppi, at tað hugsandi er eitt av hinum londunum, sum nýtist hjálpa frá okkum. Vaktar- og Bjargingartænaastan er eitt lið í arbeiði okkara.

Dag.

Kelvið er hermannautgerð

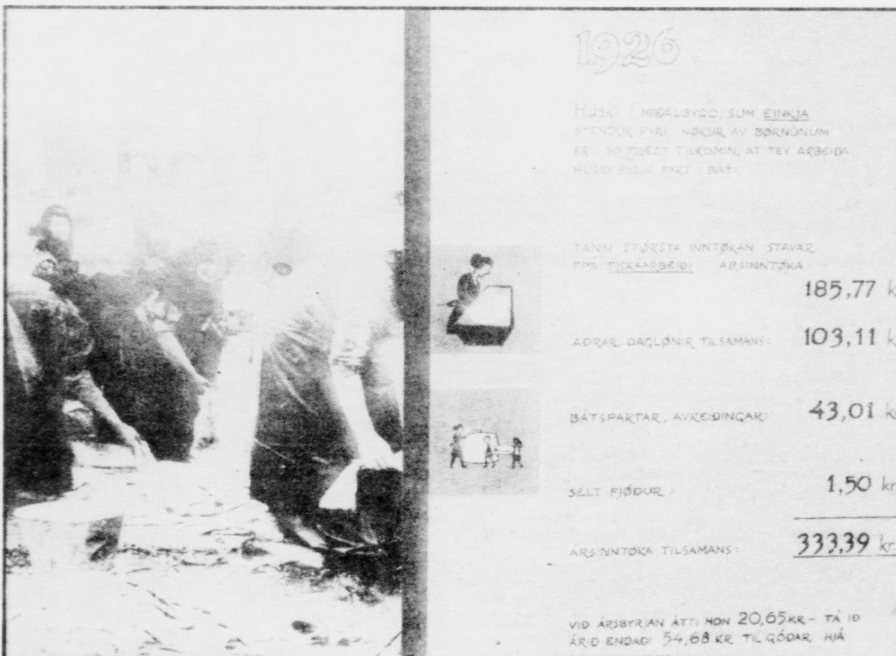
Tað kann nú við vissu sigast, at «mini-kavbáturin» ella kelvið, ið varð funnið út fyri Borðoyar-nes mikudagin, er hermannautgerð, verður sagt á Marinustøðini í Havn. Í lotuni fer kanning fram, sum skal staðfesta, hvat kelvið hevur verið brúkt til og hvørjum landi tað stavar.

Sosialurin hevur spurt

seg fyrri at sleppa at avmynda kelvið, men hetta var okkum noktað.

— Av tí at vit við vissu kunnu siga, at kelvið er hermannautgerð, verður eingin upplýsing latin hiðani, fyrr enn kanningarnar eru av, sigur vaktahavandi á Marinustøðini við Sosialin.

Dag.

Kvinnur á fiskastykki. Á tekstini sæst — í hesum fari — hvat ein einkja hevur fingið fyrri arbeiði sitt í eitt ár.